

Prima Pagină > Formare, Rețele Și Agenții Judiciare > Italy

Conținut furnizat de
Italia

Formarea inițială a judecătorilor și a procurorilor din Uniunea Europeană

Italia

Descriere generală

În Italia, formarea inițială a magistraților de drept comun (judecători și procurori) este diferită decât cea a altor profesii juridice (avocați și notari) și a altor jurisdicții (judecători administrativi, judecători militari, auditori și judecători fiscali). Concursurile pentru accesul la aceste profesii sunt și ele diferite.

Formarea inițială a magistraților de drept comun durează 18 luni și este rezervată câștigătorilor concursului pentru funcția de magistrat de drept comun, lansat de obicei în fiecare an de Ministerul Justiției. Formarea este asigurată de [Școala Superioară de Magistratură din Italia](#) (*Scuola Superiore della Magistratura* – SSM) și de [Consiliul Superior al Magistraturii](#) (*Consiglio Superiore della Magistratura* – CSM) și este reglementată prin Decretul legislativ nr. 26 din 30 ianuarie 2006.

În general, fiecare concurs presupune selectarea unui număr de aproximativ 300 de stagiaari care vor îndeplini, la încheierea stagiului lor de formare, funcțiile de judecători și procurori.

Accesul la concurs este reglementat de:

[Decretul legislativ nr. 160 din 5 aprilie 2006](#) *Noi reglementări privind accesul la sistemul judiciar, precum și cu privire la evoluția economică și funcțiile magistraților, în temeiul articolului 1 alineatul (1) litera (a) din Legea nr. 150 din 25 iulie 2005 (articolele 1-9).*

Stagiul este reglementat de:

[Decretul legislativ nr. 26 din 30 ianuarie 2006](#), *Instituția Școlii Superioare de Magistratură, precum și dispozițiile privind stagiul și formarea auditorilor judiciari, dezvoltarea profesională și formarea magistraților, în temeiul articolului 1 alineatul (1) litera (b) din Legea nr. 150 din 25 iulie 2005 (articolele 18-22).*

[Regulamentul privind formarea inițială a magistraților de drept comun](#)

Pentru o prezentare generală a formării inițiale a magistraților de drept comun, a se consulta documentul:

[Organizarea formării inițiale a magistraților în Italia. Bune practici de formare din cadrul Școlii Superioare de Magistratură.](#)

Accesul la formarea inițială

Numirea în calitate de magistrat de drept comun, în conformitate cu articolul 106 din Constituție, se realizează prin concurs, reglementat în prezent prin Decretul legislativ nr. 160 din 5 aprilie 2006, care stabilește condițiile de admitere (articolele 2 și 7), etapa depunerii cererilor (articolul 4), componența și funcțiile comisiei de examinare (articolele 5 și 6), precum și desfășurarea probelor scrise și orale (articolele 1 și 3).

Sistemul actual de examinare poate fi considerat un al doilea nivel de selecție, deoarece necesită, în scopul

admiterii la concurs, îndeplinirea unor cerințe suplimentarea, pe lângă deținerea unei diplome în drept.

Magistrații de drept comun, selectați în urma concursului, desfășoară perioada de stagiu în conformitate cu normele prevăzute în Decretul legislativ nr. 26 din 30 ianuarie 2006.

Formatul și conținutul formării inițiale

Stagiul durează în total optsprezece luni. Acesta este împărțit în sesiuni cu o durată de șase luni în cadrul SSM și de douăsprezece luni în cadrul unor birouri judiciare; modalitățile de desfășurare a acestor sesiuni sunt definite printr-o rezoluție a CSM (articolul 18 din Decretul legislativ nr. 26 din 2006).

În cadrul sesiunii desfășurate la Școala Superioară de Magistratură, stagiarii urmează cursuri de aprofundare teoretice și practice pe teme stabilite de CSM prin directivele formulate pentru fiecare clasă de stagiari, precum și pe alte teme stabilite de Comitetul de administrație al SSM în cadrul programului anual. Sesiunea desfășurată în cadrul SSM are scopul de a îmbunătăți atât competențele profesionale, cât și etica magistraților de drept comun stagiari (articolul 20).

Sesiunea desfășurată în cadrul birourilor judiciare este împărțită în trei perioade (articolul 21).

Prima, cu o durată de patru luni, se desfășoară în cadrul instanțelor și constă în participarea la activitatea judiciară legată de litigii sau de infracțiuni judecate de instanță în complet de judecată format din mai mulți judecători și în complet unic. Aceasta include participarea la ședințele desfășurate în camera de consiliu.

A doua perioadă, cu o durată de două luni, se desfășoară la parchetele de pe lângă instanțe.

Ultima perioadă, cu o durată de șase luni, se desfășoară în cadrul unui birou care corespunde celui la care au fost repartizați stagiarii în prima etapă.

Programul pentru fiecare clasă de stagiari selectați este stabilit de CSM în cadrul orientărilor privind stagiul în care sunt definite modalitățile de desfășurare a sesiunilor [articolul 2 alineatul (1) litera (o)].

Metodologie

Formarea magistraților nu ar trebui înțeleasă ca o simplă formare „tehnică”, limitată la cunoașterea normelor și la modul de aplicare a acestora; ea reprezintă, de asemenea, o oportunitate fundamentală pentru dezvoltarea unei culturi juridice comune, care poate fi exprimată și în armonizarea jurisprudenței, în vederea atingerii obiectivului de securitate juridică (statul de drept) și de previzibilitate a hotărârilor.

În loc să organizeze conferințe sau serii de cursuri de reîmprospătare a cunoștințelor, SSM organizează cursuri de formare profesională, axate pe discuții și pe participare, care vizează schimbul de experiență profesională.

În cadrul acestor cursuri de formare, atât discuțiile din sala de clasă, cât și cele din cadrul grupurilor de lucru, coordonate de un expert, joacă un rol esențial.

Pe lângă activitățile din sala de clasă, sesiunea desfășurată la SSM include stagiile de practică în cadrul unor organizații, care sunt utile pentru stagiari. Prin intermediul structurilor descentralizate de formare din fiecare jurisdicție a curții de apel, stagiile sunt organizate la nivelul administrațiilor și organismelor publice, al centrelor de detenție, al laboratoarelor de criminalistică, al autorităților judiciare străine și al organismelor internaționale. De asemenea, sunt organizate inițiative de formare la curțile de apel în cooperare cu Baroul și instituțiile sale, la instanțele pentru minori, la secțiile specializate ale instanțelor, la Curtea de Casație și la CSM.

În etapa inițială a așa-numitului stagiul de formare generală, accentul se pune pe punerea la dispoziția stagiarii a instrumentelor necesare pentru a-și îndeplini în mod conștient funcțiile, prin dobândirea unor competențe de bază de drept material și procedural.

În cadrul așa-numitelor stagii de formare specifică, accentul se pune pe funcțiile specifice pe care fiecare stagiariar va trebui să le îndeplinească în urma evaluării pozitive a întregii perioade, acordând prioritate constituirii unor grupuri omogene de magistrați în ceea ce privește tipul de instanță, funcțiile și domeniile.

Formare în domeniul dreptului Uniunii, componente ale formării europene și transfrontaliere, participarea la activități ale EJTN/CCBE/altele, formare lingvistică

SSM oferă sesiuni interdisciplinare specifice introductive cu privire la sistemul judiciar și funcțiile judiciare, cu privire la dialogul cu instanțele europene (Curtea de Justiție și Curtea Europeană a Drepturilor Omului) și un studiu aprofundat al dimensiunii europene a dreptului. În acest mod, subiectele cererilor de decizii preliminare adresate Curții de Justiție sunt abordate dintr-o perspectivă teoretică și practică (sunt planificate sesiuni tematice în cadrul unor grupuri de lucru cu referenți ai Curții de Justiție), precum și particularitățile sistemului Convenției europene a drepturilor omului și al Curții de la Strasbourg. Începând din 2020, în colaborare cu Consiliul Europei, un stagiul de o săptămână este dedicat participării la module de învățare la distanță din cadrul programului HELP în limba engleză, care vizează formarea profesivilor juridice în domeniul drepturilor omului.

La nivel internațional, stagiarii participă, de asemenea, la programe specifice de formare inițială desfășurate de Rețeaua Europeană de Formare Judiciară. Printre acestea se numără atât concursul THEMIS (două până la patru echipe formate din trei membri cu un mentor, care concurează cu alte instituții de formare pe teme de interes general, cum ar fi statul de drept, etica, cooperarea în materie penală și civilă), cât și schimburi de o săptămână între stagiari și alte instituții europene de formare în cadrul programului AIAKOS, pe parcursul cărora stagiarii vizitează alte instituții europene de formare cu alți stagiari sau cu judecători și procurori nou numiți din cadrul altor instituții europene de formare (în fiecare an este prevăzută participarea a 50 de stagiari cu competențe lingvistice adecvate).

Alte schimburi internaționale sunt, de asemenea, planificate la nivel bilateral cu alte instituții europene și din afara Europei.

În conformitate cu Recomandarea nr. 4 din 2003 a Consiliului consultativ al judecătorilor europeni (CCJE) privind formarea inițială și continuă a judecătorilor la nivel național și european, programele teoretice și practice pentru judecătoria și procurorii nou numiți nu trebuie să se limiteze la tehnicile din domeniul pur juridic, ci ar trebui să includă și formarea etică și deschiderea către alte domenii relevante pentru activitățile judiciare, cum ar fi managementul muncii și administrarea judiciară, tehnologia informației, limbile străine, științele sociale și metodele alternative de soluționare a litigiilor.

În ceea ce privește aspectele extrajudiciare, atât sistemul judiciar, cât și etica joacă un rol central în cadrul programelor SSM.

Organizarea muncii constituie firul comun care leagă săptămânile desfășurate în sala de curs, planificate pentru fiecare domeniu în cadrul stagiului de formare generală (proceduri civile, penale și de urmărire penală), iar tehnologia informației în domeniul juridic și judiciar reprezintă, de asemenea, o parte importantă a programului de formare.

Pe lângă programele specifice din domeniul internațional dedicate formării inițiale, limbile străine sunt incluse în programul de formare, iar toți stagiarii urmează un curs anual de engleză juridică.

Finalizarea formării inițiale și obținerea calificării

La încheierea stagiului, CSM evaluează aptitudinile fiecărui stagiar de a exercita funcții judiciare, pe baza rapoartelor privind activitățile desfășurate pe parcursul perioadei de stagiul, întocmite de mentorii desemnați din cadrul birourilor judiciare și de mentorii din cadrul SSM.

În cazul unei evaluări pozitive, se conferă funcții judiciare și se repartizează un loc de muncă.

În cazul unei evaluări negative, stagiarul este admis pentru un nou stagiul de formare cu durata de un an. O a doua evaluare negativă conduce la încetarea raporturilor de muncă (articolul 22 din Decretul legislativ nr. 26 din 2006).

Ultima actualizare: 28/05/2026

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională

competență să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.